

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף קיא of מסכת סנהדרין
Some of the topics we will learn about include.

Several in the understanding of Pesukim in which the interpretation of ריש לקיש was more severe, and רבי יוחנן told him to interpret them more leniently.

ביאתן לארץ
שנים מס' ריבוא
2 out of 600,000 people entered Eretz Yisroel, and יהושע
and
יציאתן ממצרים
שנים מס' ריבוא
2 out of 600,000 left מצרים and
וכן לימות המשיח
2 out of 600,000 people will survive in the times of Moshich.

The atrocities that the מצריים committed against the Yidden, which caused משה רבינו to complain, and as a result he was punished that he was forbidden to enter Eretz Yisroel.

The Mishnah's Halachah of אנשי עיר הנדחת
אין להם חלק לעוה"ב
The inhabitants of a city that worshiped זרה will not receive a portion in the world to come.

B The conditions that are required for the people in the עיר הנדחת to be punished as מרובים, a city, rather than as individuals.

חומר ביחידים מברובים
The punishment to an individual is more severe than the punishment to the public in that
שהיחידים בסקילה
לפיכך ממונם פלט
An individual is stoned to death which is more severe, therefore his assets do not also become forbidden to him.
והמרובין בסייף
לפיכך ממונם אבד
The public are beheaded with a sword which is less severe, therefore their assets do become forbidden to them.

The Machlokes רבי יוחנן וריש לקיש regarding חולקין עיר אחת לשני שבטים
During the initial distribution of Eretz Yisroel, if the lotteries of two שבטים were drawn for the same city, whether the city was divided between the two שבטים, OR the city was given to the שבט with the greater portion.

A

ריש לקיש ורבי יוחנן מחלוקת
Several where ריש לקיש was more severe, and רבי יוחנן told him to interpret them more leniently.

ביאתן לארץ
שנים מס' ריבוא
יציאתן ממצרים
שנים מס' ריבוא
וכן לימות המשיח

Atrocities that the מצריים committed against the Yidden
Caused משה רבינו to complain, and was therefore forbidden to enter Eretz Yisroel.

אנשי עיר הנדחת
אין להם חלק לעוה"ב

B

עיר הנדחת
חומר ביחידים מברובים
שהיחידים בסקילה
לפיכך ממונם פלט
והמרובין בסייף
לפיכך ממונם אבד

חולקין עיר אחת
לשני שבטים

1 So, let's review ...

The Gemara proceeds with several מחלוקת ריש לקיש ורבי יוחנן in the understanding of Pesukim in which the interpretation of ריש לקיש was more severe, and רבי יוחנן told him to interpret it more leniently.

1.
The Pasuk in ישעיהו states
לכן הרחיבה שאול נפשה ופערה פיה לבלי חוק

ריש לקיש says
למי שמשייר אפילו חוק אחד
One who fulfilled the entire Torah except for even one Halachah will be punished in גיהנם.

While רבי יוחנן says
לא ניחא למרייהו דאמרת להו הכי
אלא אפילו לא למד אלא חוק אחד
Only one who did not fulfill a single Halachah will be punished in גיהנם; but one who fulfilled even one Halachah will not be punished in גיהנם.

2.
The Pasuk in זכריה states
'והיה בכל הארץ נאם ה'
פי שנים בה יכרתו ויגועו
והשלישית יותר בה

ריש לקיש
שלישי של שם
Only one third of שם's descendants will survive, while the other two thirds of שם and the other two thirds of his father נח will be destroyed.

While רבי יוחנן says
לא ניחא למרייהו דאמרת להו הכי
אלא אפילו שלישי של נח
One third of נח, which includes all of שם's descendants will survive, while only the other two thirds of נח will be destroyed.

1

Several מחלוקת between ריש לקיש and רבי יוחנן where ריש לקיש interprets the pessukim more severe, and רבי יוחנן tells him to interpret them more leniently.

1

The Pasuk in ישעיהו states

לכן הרחיבה שאול נפשה
ופערה פיה לבלי חוק

הל' אק"ל

למי שמשייר אפילו חוק אחד

One who fulfilled the entire Torah except for even one Halachah - will be punished in גיהנם.

רבי יוחנן

לא ניחא למרייהו דאמרת להו הכי
אלא אפילו לא למד אלא חוק אחד

Only one who did not fulfill a single Halachah will be punished in גיהנם; but one who fulfilled even one Halachah will not be punished in גיהנם.

2

The Pasuk in זכריה states

והיה בכל הארץ נאם ה'
פי שנים בה יכרתו ויגועו
והשלישית יותר בה

הל' אק"ל

שלישי של שם

Only one third of שם's descendants will survive, while the other two thirds of שם and the other two thirds of his father נח will be destroyed.

רבי יוחנן

לא ניחא למרייהו דאמרת להו הכי
אלא אפילו שלישי של נח

One third of נח, which includes all of שם's descendants will survive, while only the other two thirds of נח will be destroyed.

2

3. The Pasuk in ירמיהו states
כי אנכי בעלתי בכם ולקחתי אתכם
אחד מעיר ושנים ממשפחה

says ריש לקיש
דברים ככתבן
The Pasuk is understood literally, that in times to come
only one צדיק of an entire city, and two צדיקים of an entire
family will survive, while the rest of the city and family
will be destroyed.

While רבי יוחנן says
לא ניחא ליה למרייהו דאמרת להו הכי
אלא אחד מעיר מזכה כל העיר כולה
ושנים ממשפחה מזכין כל המשפחה כולה
The merits of one צדיק will save his entire city, and the
merits of two צדיקים will save their entire families.
=====

2

3

The Pasuk in ירמיהו states
**כי אנכי בעלתי בכם ולקחתי אתכם
אחד מעיר ושנים ממשפחה**

דברים ככתבן

The Pasuk is understood literally,
that in times to come only one צדיק of an entire city,
and two צדיקים of an entire family will survive,
while the rest of the city and family will be destroyed.

רבי יוחנן
**לא ניחא למרייהו דאמרת להו הכי
אלא אחד מעיר
מזכה כל העיר כולה
ושנים ממשפחה
מזכין כל המשפחה כולה**

The merits of one צדיק will save his entire city,
and the merits of two צדיקים will save their entire families.

3

The Gemara cites a Braisa regarding two Pesukim in פרשת
וארא
ולקחתי אתכם לי לעם

והבאתי אתכם אל הארץ
Hashem will redeem the Yidden from מצרים and bring
them to Eretz Yisroel

ביאת הארץ to יציאת מצרים, היקש, comparison
מה ביאתן לארץ שנים מס' ריבוא
אף יציאתן ממצרים שנים מס' ריבוא
Just as in ביאת הארץ only 2 out of 600,000 entered Eretz
Yisroel, יהושע and כלב, while all the other מצרים
יוצאי מצרים between ages 20 and 60 perished in the Midbar, so too, in
ביאת מצרים only 2 out of 600,000 left מצרים while all the
others perished during חושך מצרים.

adds רבא
וכן לימות המשיח
The same proportion will apply in the times of Moshiach,
that only 2 out of 600,000 will survive, because the Pasuk
states
וענתה שמה כימי נעוריה
וכיום עלותה מארץ מצרים
=====

3

בריתא

**ולקחתי אתכם
לי לעם** **והבאתי אתכם
אל הארץ**

מצרים Hashem will redeem the Yidden from
and bring them to Eretz Yisroel

מה ביאתן לארץ שנים מס' ריבוא אף יציאתן ממצרים שנים מס' ריבוא

ביאת הארץ only 2 out of 600,000
entered Eretz Yisroel,
יהושע and כלב, while all the other יוצאי מצרים
between ages 20 and 60 perished in the Midbar,

יציאת מצרים only 2 out of 600,000
left מצרים while all the others perished
during חושך מצרים.

adds רבא
וכן לימות המשיח
The same proportion will apply in the times of Moshiach,
that only 2 out of 600,000 will survive,
because the Pasuk states

**וענתה שמה כימי נעוריה
וכיום עלותה מארץ מצרים**

תניא אמר רבי אלעזר ברבי יוסי

4 פעם אחת נכנסתי לאלכסנדריא של מצרים
 once visited the city of Alexandria, in
 Egypt, where he was told of the atrocities that the מצריים
 did to the Yidden:
 מהם טבעו בים
 מהם הרגו בחרב
 מהם מעכו בבנין
 Some Yidden were drowned in the sea, some were killed
 by sword, and some were cemented into the walls.
 ועל דבר זה נענש משה רבינו
 And this caused משה רבינו to be punished, because when he
 saw all these atrocities, in his anguish he said to Hashem
 ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמן
 הרע לעם הזה

Hashem replied
 חבל על דאבדין ולא משתכחין
 The death of the אבות is a great loss that cannot be
 replaced, in that
 הרי כמה פעמים נגליתי
 על אברהם יצחק ויעקב באל שדי
 ולא הרהרו על מדותי
 ולא אמרו לי מה שמך
 When I appeared before the אבות they did not ask me for
 my name, and they did not question my ways when they
 had to pay for parts of Eretz Yisroel even though it was
 promised to them. While
 ואתה אמרת לי מה שמך בתחלה
 ועכשיו אתה אומר לי והצל לא הצלת את עמך
 When I initially appeared before you, you did ask me for
 my name, and now you question my ways regarding the
 atrocities of the מצריים.
 Therefore, Hashem concluded
 עתה תראה את אשר אעשה לפרעה

במלחמת פרעה אתה רואה
 ואי אתה רואה במלחמת שלשים ואחד מלכים
 You משה will only witness the war against פרעה, but you
 will not enter Eretz Yisroel to witness the war against the
 thirty-one kings.
 =====

4 עניא אמר רבי אלעזר כרבי יוסי
 פעם אחת נכנסתי
 לאלכסנדריא של מצרים
 once visited the city of Alexandria,
 where he was told of the atrocities
 that the מצריים did to the Yidden:

מהם טבעו בים
 מהם הרגו בחרב
 מהם מעכו בבנין

Some Yidden were drowned in the sea,
 some were killed by sword,
 and some were cemented into the walls.

ועל דבר זה נענש משה רבינו

And this caused משה רבינו to be punished,
 because when he saw all these atrocities,
 in his anguish he said to Hashem

ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמן
 הרע לעם הזה

Hashem replied

חבל על דאבדין ולא משתכחין

The death of the אבות is a great loss
 that cannot be replaced,

הרי כמה פעמים נגליתי
 על אברהם יצחק ויעקב באל שדי
 ולא הרהרו על מדותי
 ולא אמרו לי מה שמך

When I appeared before the אבות
 they did not ask me for my name,
 and they did not question my ways
 when they had to pay for parts of Eretz Yisroel
 even though it was promised to them.

ואתה אמרת לי מה שמך בתחלה
 ועכשיו אתה אומר לי
 והצל לא הצלת את עמך

When I initially appeared before you,
 you asked me for my name, and now question my ways
 regarding the atrocities of the מצריים.

Therefore, Hashem concluded

עתה תראה את אשר אעשה לפרעה

במלחמת פרעה אתה רואה
 ואי אתה רואה

במלחמת שלשים ואחד מלכים

You משה will only witness the war against פרעה,
 but you will not enter Eretz Yisroel to witness
 the war against the thirty-one kings.

5

Zugt Di Mishnah

אנשי עיר הנדחת
אין להם חלק לעוה"ב

The inhabitants of a city that worshiped זרה will not receive a portion in the world to come, because the Pasuk states

יצאו אנשים בני בליעל מקרבך
וידיחו את אנשי יושבי עירם

Which implies that they are excluded from the rest of the Yidden in הבא ועולם.

The Mishnah now elaborates on some of the unique Halachos of הנדחת:

1.

ואינן נהרגים עד שיהיו מדיחיה

מאותה העיר

ומאותו השבט

ועד שיודח רובה

ועד שידיחו אנשים

The people of the עיר הנדחת are punished as מרובים, as a city, only if all the following four conditions are met:

1.

מדיחיה מאותה העיר

They are persuaded by a resident of the same city, because the Pasuk states

יושבי עירם

2.

מאותו השבט

The מדיח is a member of the same Shevet, because the Pasuk states

מקרבך

And

3.

אנשים

The מדיח is an adult male, because the Pasuk states

אנשים

ולא נשים וקטנים

And

4.

רובה

Most inhabitants of the city worshipped זרה, because as Rashi explains;

Either the words יושבי העיר imply

ישובה של עיר

היינו רובה

OR the word מקרבך which must be understood as מרובך

5

אנשי עיר הנדחת

אין להם חלק לעוה"ב

The inhabitants of a city that worshiped זרה will not receive a portion in the world to come,

because the Pasuk states

יצאו אנשים בני בליעל מקרבך
וידיחו את אנשי יושבי עירם

Which implies that they are excluded from the rest of the Yidden in הבא ועולם.

ואינן נהרגים עד שיהיו מדיחיה

מאותה העיר - ומאותו השבט

ועד שיודח רובה - ועד שידיחו אנשים

The people of the עיר הנדחת are punished as מרובים, only if all the following four conditions are met:

- 1 -

מדיחיה מאותה העיר

They are persuaded by a resident of the same city,

because the Pasuk states

יושבי עירם

- 2 -

מאותו השבט

The מדיח is a member of the same Shevet,

because the Pasuk states

מקרבך

- 3 -

אנשים

The מדיח is an adult male,

because the Pasuk states

אנשים

ולא נשים וקטנים

- 4 -

רובה

Most inhabitants of the city worshipped זרה, because as Rashi explains;

because as Rashi explains;

Either the words יושבי העיר imply

ישובה של עיר - היינו רובה

OR

the word מקרבך which must be understood as מרובך

- 6 However,
הדיחווה נשים וקטנים
או שהודח מיעוטה
או שהיה מדיחיה חוצה לה
הרי אלו כיחידים
If one of these four conditions were not met, then the
people in the עיר הנדחת are killed as מועטים, individuals.
For example;
1.
מדיחיה חוצה לה
They were persuaded by a resident of a different city; OR
 2.
משבט אחרת
He was not of their Shevet; OR
 3.
נשים וקטנים
The מדיח was a woman or child; OR
 4.
שהודח מיעוטה
Only a minority of the city worshipped זרה עבודה.
- =====

- 6
- However,*
**הדיחווה נשים וקטנים
או שהודח מיעוטה
או שהיה מדיחיה חוצה לה
הרי אלו כיחידים**
*If one of these four conditions were not met,
then the people in the עיר הנדחת are killed as מועטים,
individuals.*
- 1 -**
מדיחיה חוצה לה
They were persuaded by a resident of a different city;
- 2 -**
משבט אחרת
He was not of their Shevet;
- 3 -**
נשים וקטנים
The מדיח was a woman or child;
- 4 -**
שהודח מיעוטה
Only a minority of the city worshipped זרה עבודה.

7 The Mishnah and Braisa list several other conditions for עיר הנדחת

1.

וצריכין ב' עדים והתראה
לכל אחד ואחד זה

Two witnesses must witness, issue התראה, and testify to each transgressor of the majority, because the Pasuk states

לאמר נלכה ונעבדה
אין אמירה אלא בעדים

2.

יצאו
הן ולא שלוחין

They are treated like מרובין only if the מדיח, himself, persuaded them. However, they are treated like מועטין if he sent an agent to persuade them,.

3.

אנשים
'אין אנשים פחות מב'

They are treated like מרובין only if TWO מדיחין persuaded them, but they are treated like מועטין if only ONE מדיח persuaded them.

4.

מקרבך
ולא מן הספר

It becomes an עיר הנדחת only the city is located in the center of Eretz Yisroel, but it does not become an עיר הנדחת if the city is located on the border, as the Gemara in ש"ז דף ט"ז explains

שמה ישמעו נכרים ויחריבו את ארץ ישראל
Because the gentile neighbors might find out and destroy Eretz Yisroel.

=====

7 Several other conditions for עיר הנדחת

1

וצריכין ב' עדים והתראה
לכל אחד ואחד זה

Two witnesses must witness, issue התראה, and testify to each transgressor of the majority,

because the Pasuk states

לאמר נלכה ונעבדה

אין אמירה אלא בעדים

2

יצאו

הן ולא שלוחין

They are treated like מרובין only if the מדיח, himself, persuaded them.

However, they are treated like מועטין if he sent an agent to persuade them,.

3

אנשים

אין אנשים פחות מב'

They are treated like מרובין only if TWO מדיחין persuaded them,

but they are treated like מועטין if only ONE מדיח persuaded them.

4

מקרבך

ולא מן הספר

It becomes an עיר הנדחת only the city is located in the center of Eretz Yisroel, but not if the city is located on the border,

as the Gemara in ש"ז דף ט"ז explains

שמה ישמעו נכרים ויחריבו את ארץ ישראל

Because the gentile neighbors might find out and destroy Eretz Yisroel.

8 The Mishnah continues
חומר ביחידים מבמרובים

The punishment to an individual is more severe than the punishment to the public in that

שהיחידים בסקילה לפיכך ממונם פלט

An individual is stoned to death which is more severe. Therefore, his assets do not also become forbidden to his heirs. But

והמרובין בסייף לפיכך ממונם אבד

The public are beheaded with a sword which is less severe. Therefore, their assets do become forbidden to their heirs

The reminder of the Mishnah will be discussed in the next Daf.

=====

The Gemara cites a Machlokes

רבי יוחנן says

חולקין עיר אחת לשני שבטים

During the initial distribution of Eretz Yisroel, if the lotteries of two שבטים were drawn for the same city, the city was divided between the two שבטים.

While ריש לקיש says

אין חולקין

עיר אחת לבי שבטים

If the lotteries of two שבטים were drawn for the same city, the city was not divided between two שבטים, but rather the entire city was given to the שבט who received the greater portion of the city.

And רבי יוחנן brings proof from our Mishnah that states עד שיהו מדיחיה מאותה העיר ומאותו שבט

The Mishnah implies that it would be possible for a resident of the same city to be of a different שבט.

ש"מ חולקין עיר אחת לבי שבטים

Apparently, because one city was divided among two שבטים.

While according to ריש לקיש we must say either

דנפלה ליה בירושה

The שבט was from a different שבט but he inherited property in the city from his mother who was from the שבט of this city.

OR

דיהבוה ניהליה במתנה

The שבט was from a different שבט but he received property in the city as a gift from a member of the שבט of this city.

8

ואלכ

חומר ביחידים מבמרובים

The punishment to an individual is more severe than the punishment to the public

והמרובין בסייף לפיכך ממונם אבד

The public are beheaded with a sword which is less severe. Therefore, their assets do become forbidden to their heirs

שהיחידים בסקילה לפיכך ממונם פלט

An individual is stoned to death which is more severe. Therefore, his assets do not also become forbidden to his heirs.

רש"ל אק"ל

אין חולקין עיר אחת לשני שבטים

If the lotteries of two שבטים were drawn for the same city, the city was not divided between two שבטים, but rather the entire city was given to the שבט who received the greater portion of the city.

רבי יוחנן

חולקין עיר אחת לשני שבטים

During the initial distribution of Eretz Yisroel, if the lotteries of two שבטים were drawn for the same city, the city was divided between the two שבטים.

Our Mishnah

עד שיהו מדיחיה מאותה העיר ומאותו שבט

The Mishnah implies that it would be possible for a resident of the same city to be of a different שבט.

ש"מ חולקין עיר אחת לבי שבטים

While according to ריש לקיש we must say

EITHER

דנפלה ליה בירושה

The שבט was from a different שבט but he inherited property in the city from his mother who was from the שבט of this city.

OR

דיהבוה ניהליה במתנה

The שבט was from a different שבט but he received property in the city as a gift from a member of the שבט of this city.